

den ikke en Gang standses af Husbonden, selv om Parterne bagefter maatte forlige sig, eller selv om Husbonden maatte være kommen tilbage fra sin første Stidfighed og ikke ønske, at der skulde gjøres Videre ved Sagen. Derfor var det, at man foreslog en saadan Bestemmelse, at Husbonden skulde være berettiget til at høre Sagen mod Eendet, naturligvis kun for saa vidt Sagen ikke stod saaledes, at der blev Tale om at paalægge ham selv Ansvar. Det er en Bestemmelse, der er indført i Eendets Favør, og vil man flette den ud, kan jeg ikke sige Andet, end at Loven derfor vistnok dog kan være brugelig nok, men jeg tror ikke, at det vil være til Eendets Gavn, at man sletter den ud. — Hvad angaar Bestemmelsen om, at Eendet kan dømmes efter de foreliggende Oplysninger, skal jeg derom bemærke, at denne Bestemmelse, som jo ligeledes hidrører fra Udvalget i det andet Thing, hviler paa den Forudsætning, at Eendet enten skal være lovlig indfaldt eller ogsaa har forsynet at give Oplysning om, hvor det er at finde. Det er denne Feil fra Eendets Side, som skal afgive Hjemmel til at behandle det paa den foreskrevne Maade; men isørigt skal jeg gjerne indrømme, at det vistnok kunde være at anbefale, som det erede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Kimestad) omtalte, at der paa et tidligere Sted i Paragrafen indførtes en udtrykelig Bestemmelse om, at Eendet skulde gjøres opmærksom herpaa. Forøvrigt anser jeg ikke den hele Bestemmelse for at være af nogen særdeles stor Nytte. — Hvad angaar endelig de Bemærkninger, der fremkom fra det erede Medlem for Odense (G. Koch) med Hensyn til §§ 1 og 2 om Ansættelse og Afstedigelse af Fæstemand, skal jeg dertil kun bemærke, at ogsaa jeg vilde jo have fundet det rigtigere, om dette blev lagt i Politimesternes Haand; men hele dette Spørgsmaal har jo en lang Historie og har været Gjenstand for moden og gjentagne Overveielser i dette Thing saavel her i Salen som ved Forhandlinger mellem Udvalget og mig, og derfor har jeg ment, at selv om den Ordning, man maatte være kommen til, og som er gaact igjennem baade her og i det andet Thing, ikke maatte være den i Et og Alt mest tilfredsstillende, set fra ethvert Synspunkt, vilde det dog af Hensyn til det Onske om at føre Loven igjennem, som jeg antog, man havde fra alle Sider, være uhenfigtsmæssigt at rokke ved Bestemmelser, som maatte siges at være Frugten af et Slags Kompromis paa dette Omraade. Hvad angaar Bestemmelsen i § 7, som det erede Medlem omtalte, gjælder noget Egenende. Det var i det Mindste mere end nogen anden Ting Gjenstand for meget vidtløftige og gjentagne Overveielser baade i Forhandlingerne mellem Udvalget og mig og i Udvalget, hvorledes Ordene skulde formuleres der, og de bleve da endelig formulerede paa en Maade, som jeg ikke kan indse efterklader nogen Tvivl. Det fore-

kommer mig, at Ordene maa ganske simpelt forstås saaledes, at, naar Parterne ikke udtrykelig under Kontraktsslutningen frabede sig, at der skal ske nogen Paategning i Studsmaalsbogen om Eendeforholdet, maa de anses for at have samtykket i, at en saadan skal gjøres. Paa anden Maade forekommer det mig umuligt at forstå disse Ord „forfaavidt ikke Andet er vedtaget“, og det var ogsaa det, der var Meningen dermed, saavidt jeg i det Mindste har opfattet det ved Forhandlingerne her i Salen ifjor, ikke — som oprindeligt foreslaet i Lovforlaget — at gøre det til en ubetinget tvungen Sag, at der skulde være Ret til at forlange disse Paategninger indførte, men stille det saaledes, at det overlodes til Parternes frie Vedtagelse i saa Henseende. Jeg kan ikke se, at der behøves en saadan Tilføielse som den, den erede Folketingsmand omtalte. Jeg kan ikke se, at der behøves at tilføies „forfaavidt ikke Andet udtrykelig er vedtaget“, thi det maa dog vistnok være Meningen deraf.

Med disse Bemærkninger skal jeg slutte, idet jeg isørigt skal tilføie, at jeg selvfølgelig ikke kan have Noget imod, at denne Sag behandles ved at henvises til et Udvalg, og jeg kan, forfaavidt man vil gjenoptage mange af disse smaa Spørgsmaal igjen, som ere antydede fra forskellige Sider, heller ikke Andet end sige, at det maatte er henfigtsmæssigt, thi jeg tror, at det ellers let kan blive en Feil — om jeg maa udtrykke mig saaledes — ved Forhandlingen om en Sag som denne, at den let kan fortabe sig i en hel Mængde Smaating, hvad der maatte noget var Tilfældet ved denne Sags Behandling i det andet Thing. Hvis det derfor er Meningen, at visse større Grupper af erede Medlemmer maatte anse det ønskeligt at gjenoptage til Forhandling her ikke blot de enkelte Forandringer, som have fundet Sted i det andet Thing, men ogsaa andre Spørgsmaal med Hensyn til Lovforlaget og navnlig saadanne mindre Redaktionsbemærkninger, som ere blevne antydede fra forskellige Sider, kan jeg ganske vist ikke finde Andet end, at det maatte være henfigtsmæssigt, at disse Ting bleve drøftede i Udvalg og ikke kom til umiddelbar Behandling her i Salen.

Rassen: De første fire Paragrafer af dette Lovforslag har jeg unægtelig opfattet paa den Maade, som den høitærede Justitsminister omtalte, nemlig som Paragrafer, der i alt Fald lige saa meget ere i Eendets som i Husbondens Favør, og endskjøndt jeg i det Mindste ikke veed, om slike Bestemmelser som de der foreskrevne skulle være saadanne, til hvilke man i Diebliffet havde stærk Trang, erkjender jeg dem dog for henfigtsmæssige og erkjender, at der i alt Fald kan komme Forhold, hvor det kunde være heldigt, at man omgærkede Fæstemandsinstitutionen med saa mange Garantier som muligt. Hvad derimod